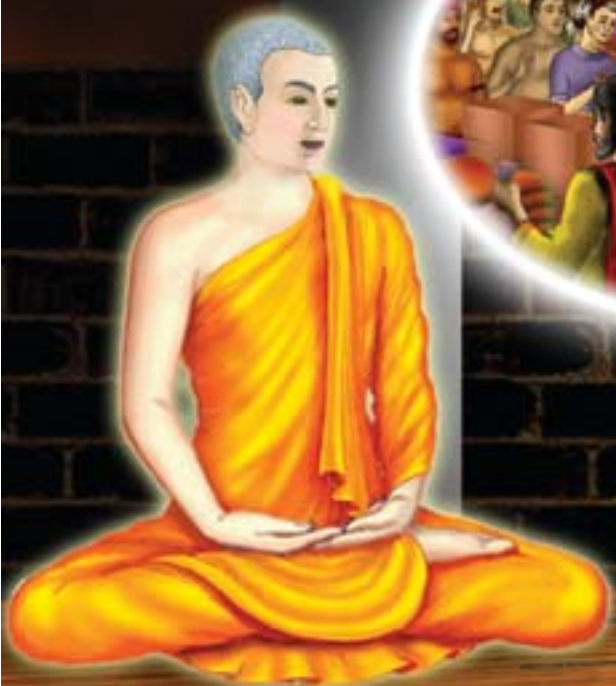

แผ่นดินไหว

ตัว ย ม ห า ท า น บ า ร มี

แผ่นดินใหญ่ตั้งอยู่บนน้ำ น้ำตั้งอยู่บนลม ลมตั้งอยู่บน
อากาศ สมัยที่ลมใหญ่พัด ย่อมทำน้ำให้ไหว ครั้นน้ำไหวแล้ว
ย่อมทำให้แผ่นดินไหว

แผ่นดินไหวด้วยมหายานาธรรม

๔๖๕

โดยทั่วไป ถ้าคนเราไม่มีหลักธรรมเป็นที่พึ่งที่ยึดในการดำรงชีวิตแล้ว เมื่อประสบความทุกข์ พบกับอุปสรรค ก็จะไม่แคล้วคลั่งเหมือนว่าที่ขาดล่องลอยไป ความทุกข์นั้นเปรียบเสมือนไฟ ซึ่งมีความกังวลเป็นเชื้อ ถ้าเรามีความทุกข์ อย่าไปกังวลว่าจะทุกข์อย่างไร หรืออุปสรรคจะมากมายเพียงใด เราไม่ควรขยายความทุกข์นั้น เพราะจะทำให้ไฟภายในเผาผลาญจิตใจจนไหม้เกรียม สรรพสิ่งที่เกิดขึ้นล้วนมาจากเหตุ ความดีหรือชั่วย่อมเป็นผลที่มาจากเหตุทั้งสิ้น ทำดีผลย่อมดีแน่นอน ดังนั้น จึงควรทำแต่เหตุที่ดี โดยเริ่มต้นที่จิตใจก่อนเป็นอันดับแรก ซึ่งทำได้ด้วยการทำใจหยุดใจนิ่ง กระทั่งใจผ่องใส ก่อเกิดดวงปัญญาที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหา และกำจัดเหตุแห่งความทุกข์ทรมานให้หมดสิ้นไป

ในมหาปริณิพพานสูตร ทีฆนิกาย มหาวรรค ได้บันทึกเหตุที่ทำให้แผ่นดินไหวไว้ว่า

“ประการแรก แผ่นดินใหญ่ตั้งอยู่บนน้ำ น้ำตั้งอยู่บนลม ลมตั้งอยู่บนอากาศ สมัยที่ลมใหญ่พัด ย่อมทำน้ำให้ไหว ครั้นน้ำไหวแล้ว ย่อมทำให้แผ่นดินไหว ประการที่ ๒ สมณะหรือพราหมณ์ผู้มีฤทธิ์ถึงความชำนาญทางจิต หรือเทวดาผู้มีฤทธิ์มาก เจริญปฏิวิสัยญาณเล็กน้อย เจริญอาโภสัยญาณมาก ย่อมทำแผ่นดินให้ไหวได้ ประการที่ ๓ ในคราวที่พระโพธิ-

แผ่นดินไหวด้วยมหาทานบารมี

๔๖๖

สัตว์เคลื่อนจากดุสิต ก้าวลงสู่พระครรภ์พระมารดา ประการ
ที่ ๔ ในคราวประสูติ ประการที่ ๕ ในคราวตรัสรู้อนุตตร-
สัมมาสัมโพธิญาณ ประการที่ ๖ ในคราวที่ทรงแสดงธรรม
ครั้งแรก ประการที่ ๗ ในคราวที่ทรงปลงอายุสังขาร และ
ประการสุดท้าย คือ ในคราวปรินิพพานด้วยอนุปาติเสส-
นิพพานธาตุ เมื่อนั้น แผ่นดินยอมไหวสะเทือน นี่เป็นเหตุ
เป็นปัจจัย ทำให้แผ่นดินใหญ่ไหวได้”

ปัจจุบันโลกของเราเกิดแผ่นดินไหวหลายแห่งตึกหลายชั้น
และบ้านเรือนได้พังทะลายลงมาทับผู้คนล้มตายและได้รับบาดเจ็บ
กันเป็นจำนวนมาก นักวิทยาศาสตร์ได้วิจัยตามหลักทฤษฎี
ทางวิทยาศาสตร์ว่า บริเวณนั้นเป็นบริเวณที่ลาวาภายในโลกยัง
คุกรุ่นอยู่ ทำให้เกิดรอยแยก เป็นเส้นทางพาดผ่านของภูเขาไฟ
และพร้อมที่จะปะทุขึ้นมาทุกขณะ เป็นต้น ซึ่งรายละเอียดหรือ
เหตุผลต่างๆ ทางวิทยาศาสตร์นั้น หลวงพ่อจะไม่นำมากล่าวใน
ที่นี่ เพียงแต่จะโยงเข้ามาหาหลักฐานที่เป็นปรากฏการณ์
แผ่นดินไหวในทางพระพุทธศาสนาว่า นอกจากเกิดจากสาเหตุ
ทั้ง ๘ ประการข้างต้น หรือสาเหตุที่เป็นสมมติฐานในทาง
วิทยาศาสตร์ ยังมีอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้แผ่นดินไหว คือ การ
บริจาคนทานอย่างอุกฤษฏ์ของพระเวสสันดรถึง ๗ ครั้ง

เหตุผลในทางพุทธศาสนาดูเหมือนจะไม่ตรงกัน คือ

แผ่นดินไหวด้วยมหาทานบารมี

๔๖๓

ความเป็นจริงเกี่ยวกับแผ่นดินไหวใหญ่ ระหว่างที่พระพุทธเจ้าตรัสว่า สาเหตุของแผ่นดินไหวใหญ่มี ๔ ประการ กับแผ่นดินไหวใหญ่ เพราะอำนาจการบริจาคมหัทธนาของพระเวสสันดรถึง ๓ ครั้งนั้น จะเป็นอย่างไร เรามาศึกษาให้เข้าใจแจ่มกระจ่างกันต่อไป

*เรื่องนี้ พระเจ้ามิลินท์ได้ตรัสถามพระนาคเสนว่า “ข้าแต่พระนาคเสน พระพุทธเจ้าได้ตรัสว่า เหตุปัจจัยที่จะทำให้แผ่นดินไหวใหญ่ มี ๔ ประการเท่านั้น ถ้าคำนี้เป็นจริง คำที่ว่าแผ่นดินไหวถึง ๓ ครั้ง ด้วยมหัทธนาของพระเวสสันดรนั้นก็ผิด เพราะการให้ทานไม่นับเป็นเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งในเหตุ ๔ อย่างที่ทำให้แผ่นดินไหวใหญ่ เพราะฉะนั้นปัญหาข้อนี้ จึงเป็นอุกโตโกฏฐิ มี ๒ มุม เป็นปัญหาละเอียด แต่ปัญหานี้ได้มาถึงพระคุณเจ้าผู้มีจักขุญาณแล้ว ผู้อื่นนอกจากพระคุณเจ้า ไม่อาจแก้ได้ ขอได้โปรดวิชันนาให้กระจ่างด้วยเถิด”

พระเถระเจ้าตอบว่า “ขอถวายพระพร คำทั้ง ๒ เป็นจริงทั้งนั้น ในโลกนี้มีเมฆอยู่เพียง ๓ ธตุ คือ ธตุฝน ธตุหนาว ธตุร้อนเท่านั้น ถ้าเมฆอื่นนอกจาก ๓ ธตุนั้นจะทำให้ฝนตกลงมา เมฆนั้นก็ไม่นับเข้ากับเมฆที่คนทั้งหลายรู้จักัน เรียกว่าอกาลเมฆ ในทำนองเดียวกัน การที่แผ่นดินไหวใหญ่ถึง ๓ ครั้ง ด้วยอำนาจมหัทธนาของพระเวสสันดร ก็เป็นอกาลกัมปณัง คือ

แผ่นดินไหวด้วยมหาทานบารมี

๔๖๘

แผ่นดินไหวนอกจากเหตุ ๘ ประการดังกล่าวข้างต้น”

คำชี้แจงของพระนาคนเสนาผู้เรื่องปัญญายังไม่จบลงเพียงเท่านี้ ท่านยังอุปมาต่อไปเพื่อความกระจ่างยิ่งๆ ขึ้นไปว่า “ขอถวายพระพร มหาบพิตรได้เคยทรงสดับหรือไม่ว่า ผู้ที่ทำบุญในพระพุทธศาสนาแล้ว ได้รับผลบุญเห็นทันตา มีกิตติศัพท์ลือชานปรากฏไปในเทพยดาและมนุษย์” เมื่อพระเจ้า-มิลินท์ยอมรับว่าเคยได้ยิน ว่ามีอยู่ ๗ คน คือ นายสุมนมาลาการ พราหมณ์เอกสาฎก ลูกจ้างชื่อนายปุลณณะ พระนางมัลลิกาเทวี พระนางโคบาลมาตาเทวี นางสุปิยาอุบาสิกาและนางปุลณทาสี

พระเถระได้ทูลอธิบายว่า “ขอถวายพระพร มหาบพิตรได้เคยทรงสดับหรือไม่ว่า ผู้มีชื่อเช่นนี้ ให้ท่านอยู่ในอดีตกาลหรือในปัจจุบันกาล ทำให้แผ่นดินใหญ่นี้ไหวครั้งหนึ่ง ๒ ครั้ง หรือ ๓ ครั้ง” “ไม่เคยได้ยินได้ฟังเลยพระคุณเจ้า” พระเถระผู้ยอดเยี่ยมด้วยปฏิภาณจึงตอบว่า “ขอถวายพระพร อาตมภาพก็ไม่เคยได้ยินได้ฟังว่า เมื่อผู้อื่นให้ท่าน ได้เกิดแผ่นดินไหวเพียงครั้งเดียว หรือ ๒ ครั้ง ๓ ครั้ง นอกจากการให้ท่านของพระ-เวสสันดรเท่านั้น

ขอถวายพระพร ในระหว่างพระสัมาสัมพุทธเจ้า ๒ พระองค์ คือ พระลักขณุปุทธเจ้ากับพระกัสสปพุทธเจ้านั้น ล่วงมาแล้วหลายโกฏีปี ในระหว่างนั้น ก็ไม่เคยได้ยินได้ฟังเลย

แผ่นดินไหวด้วยมหาทานบารมี

๔๖๕

ถึงตรวจตราดูก็ไม่เห็นว่า ผู้อื่นให้ทานทำให้แผ่นดินไหว แผ่นดินอันใหญ่หนักด้วยของหนัก คือ คุณความดีของบุคคล จนไม่อาจรับไว้ได้ จึงสะท้อนสะท้อนทำนองนั้นไหว มหาบพิตร เกรียนที่บรรทุกหนักเกินไป จนคุมเกรียน กำเกรียน กงเกรียน รับไม่ไหว เพลาเกรียนก็หัก ฉันทใด แผ่นดินใหญ่ก็หนักด้วยคุณความดีของบุคคล จนไม่อาจรับไว้ได้ จึงไหว ฉันทนั้น

อีกอย่างหนึ่ง ท้องฟ้าอันปกคลุมด้วยก้อนเมฆ หนักด้วยก้อนเมฆ มีลมพัดแรงเกินไป ย่อมมีเสียงดังกึกก้อง ฉันทใด แผ่นดินใหญ่เมื่อไม่อาจทรงของหนัก คือ ความไพบุลย์แห่งกำลังทานของพระเวสสันดร แผ่นดินจึงไหว ฉันทนั้น เพราะพระหฤทัยของพระเวสสันดรนั้น ไม่ได้ทำทานด้วยอำนาจราคะ โทสะ โมหะ มานะ ทิฏฐิ กิเลส ความโกรธ หรือความริษยา แต่ทำด้วยอำนาจแห่งทานอย่างเดียวเท่านั้น คือ พระเวสสันดรคิดอยู่ว่า พวกยาจกที่ยังไม่เคยขอให้มา ที่มาแล้วก็ขอให้ได้ตามความประสงค์ ได้แล้วขอให้มาอีก

รัตนชาติหรือแก้วชนิดต่างๆ ที่เป็นของมนุษย์ ไม่อาจสู้แก้วมณีของพระเจ้าจักรพรรดิได้ แก้วมณีของพระเจ้าจักรพรรดิแผ่รัศมีไปข้างละ ๑ โยชน์โดยรอบ ฉันทใด ทานที่มีอยู่ทั้งสิ้น มีอสังกทานเป็นอย่างเยี่ยม ย่อมล้นมหาทานของพระเวสสันดรไม่ได้ ฉันทนั้น พระเวสสันดรไม่ได้ทรงให้ทานเพราะ

แผ่นดินไหวด้วยมหาทานบารมี

๔๓๐

ปรารถนาภพหรือทรัพย์ ไม่หวังลาภ ยศ สรรเสริญ มุ่งแต่
พระสัพพัญญุตญาณเท่านั้น ขณะที่ท่านให้ทาน ลมใหญ่ภายใต้
ก็ไหว ทำให้น้ำที่อยู่บนลมไหวตาม เป็นไปตามลำดับขึ้นมาจากจนถึง
แผ่นดินใหญ่ เมื่อพระเวสสันดรทรงบำเพ็ญมหาทาน แผ่นดินใหญ่
จึงไหวถึง ๗ ครั้ง เป็นการอนุโมทนาในมหาทานบารมีของท่าน”

พระเจ้านิลินท์ได้สดับคำวิไลมาแล้ว ทรงปลาบปลื้ม
ตรัสชมเชยว่า “ข้าแต่พระนาครเสน ปัญญาที่ลึกลับลึกซึ้ง
พระคุณเจ้าได้คลี่คลายขยายออกแล้ว ได้ทำให้ตื่นแล้ว ได้
ทำลายข้อที่พื้นเพเราได้ลืมนั่นแล้ว ข้าพเจ้าขออนุโมทนา”

เราจะเห็นว่า หลักคำสอนในทางพุทธศาสนานั้น มี
ความเป็นเหตุเป็นผลกันเสมอ และเชื่อมโยงกันไปเป็นลูกโซ่ ไม่
ขัดแย้งกัน โดยเริ่มต้นจากง่ายไปหายาก จากหยาบไปหาละเอียด
หรือจากเนื้อหาธรรมะที่เข้าใจได้ง่าย ไปสู่เนื้อหาธรรมะที่
คมวิริภาพที่สุขุมลุ่มลึกยิ่งๆ ขึ้นไป เพราะฉะนั้นการศึกษา
ธรรมะให้แตกฉาน เป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักสร้างบารมี เราจะได้
ช่วยกันเป็นทนายแก้ต่างให้พระศาสนา ให้หมั่นปฏิบัติธรรมให้
เข้าถึงพระธรรมกายภายใน จะได้เป็นพยานยืนยันการตรัสรู้
ธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากันทุกคน